

DOMAČE BRANJE

(Janja Vidmar-Debeluška)

1. Janja Vidmar

Rojena je 23. marca, leta 1962 na Ptuj, sedaj pa živi v Mariboru. Od leta 1996 je poklicna pisateljica. Svoja dela objavlja v revijah in časopisih, večinoma zgodbe in romane-podlistke. Napisala je tudi že veliko mladinskih del ter nekaj scenarijev za televizijske nadaljevanke. Janja Vidmar v knjigah veliko uporablja sleng. Za svoja dela je prejela številne nagrade in odlikovanja.

2. Obnova

Janja Vidmar je pero prepustila glavni junakinji, petnajstletni osmošolki Urši. Skozi celotno pripoved lahko natančno spremljamo njene občutke in misli, saj je vse zapisano zelo odkrito, brez dlake na jeziku. Urša piše to zgodbo za Unicefov natečaj Moja družina sem tudi jaz.

Dan za dnem na Uršo pritiska njena mama Dunja, ki od nje zahteva, da ima manekensko postavo, saj bo le tako lahko postala vsaj tako uspešna manekenka, kot je bila sama. Urša si pravzaprav sploh ne želi postati manekenka, a se mami ne upira, saj misli, da jo bo Dunja končno vzljubila, če bo izpolnila njena pričakovanja. V ugledni družini, kjer imata starša modna poklica, naj bi tudi Urša sledila tej poti. Želi si sicer postati pisateljica, tako kot oče, a Dunja je odločena, da bo prek hčere dosegla tisto, kar si je želela sama. Urši govori, naj ne je toliko, vendar si Urša pod posteljo skriva hrano, ki jo ponoči je. Dunja ji prepove hrano, saj želi, da Urša postane slavna manekenka. Ampak ta mamina želja je na obsedenost. Iz te obsedenosti Dunja sili Uršo, da hodi na poseben tečaj, ki ga vodi Dunjina prijateljica Ana. Na tem tečaju Ana uči par potencialnih manekenk, da jih nauči pravilne hoje, ličenja, ... Na tem tečaju Urša spozna Žano, ki boleha za bulimijo. Tudi Urši "priporoča" bulimijo, saj je po njenem bruhati bolje kot stradati, ker lahko ješ kar hočeš. Urša sicer poskuša bruhati, a jo preveč izčrpa, zato ostane pri svojem stradanju.

Žana mora kmalu zaradi bulimije v bolnišnico, vendar kljub temu ne namerava nehati s hujšanjem. Postane tako slabotna, da je tudi naprave ne morejo ohraniti pri življenju. Urša je na Žano gledala kot na sestro, saj sta se ukvarjali s podobnimi problemi, bili sta v isti situaciji. Mislim, da Urša ob Žanini smrti ni bila preveč presenečena, saj je vedela, da ji ni več pomoči. Žana pa je Urši priporočila obisk pri doktorju Ponižu. Urša gre res k njemu in opravi nekaj terapij. Ko pa prosi mamo, naj gre z njo k terapiji, kot ji je predlagal dr. Poniž, ji mama prepove nadaljnje obiske. Dr. Poniž ji je sicer predpisal redilno dieto, a se je Urša ne drži.

Urši skuša vseskozi stati ob strani njena najboljša prijateljica Karin, vendar jo Urša odriva od sebe. Do Karin je nesramna, saj je Karin nekoliko močnejša. Tudi sošolec Mark, ki je zaljubljen vanjo, skuša Urši pomagati, a mu ne zaupa preveč in o svojih čustvih do njega ni prepričana. Pomembno vlogo v Uršinem življenju igra tudi njena

babica. Le ob njej se Urša počuti varno, le njej lahko reče mama. Uršin odnos do očeta pa je bolj zapleten. Oče se z njo sploh ne ukvarja, saj se vedno posveča le pisateljskemu poklicu. Urša ga zato pogreša, želi si njegove pozornosti in pohvale. In ker tega ne dobiva, ima občutek, da mora biti zmagovalka na vseh področjih, da bi se počutila sprejeto.

Dunjo ves čas skrbi, kako se bo Urša odrezala na tekmovanju za Miss Bambi v Milanu, a na koncu je Urša preveč slabotna, da bi se tekmovanja sploh udeležila. Namesto v Milanu pristane v bolnišnici, saj se je med poukom onesvestila. V bolnišnico jo spremlja Karin, ki sproti dopolnjuje Uršine zapiske za natečaj. Karin tudi spremeni naslov zapiskov iz BAJSA v DEBELUŠKA, saj ji to predlaga njuna razredničarka. Karin je prebrala Uršine zapiske ter se ob tem zelo užalostila, saj je Urša pisala zelo nesramne pripombe čez Karinino videz. Karin potrpežljivo čaka v Kliničnem centru na novice o Urši, kljub temu, da ji je bila Urša tako slaba prijateljica. Sporočijo ji, da se je Urši ustavilo srce, a se ji je stanje normaliziralo. Ko jo Karin spet obišče, jo Urša obtoži, da ji je uničila življenje. Skoraj je umrla, a je kljub temu ostala nesramna. Na koncu spet piše Urša. Za svoje ravnanje ne krivi nikogar, a v bistvu vse. Vsak je pripomogel svoj delček. Čisto na koncu Urša pravi: "Lahko me rešujejo pred mojim lastnim življenjem, kolikor hočejo. Vendar nič ne pomaga. En zdrs. In potem bom znova poskusila. Enkrat mi bo že uspelo."

Iz knjige izvemo še, da je Uršina zgodba zmagala na natečaju. Prav tako je njena razredničarka dodala stran, na kateri pove, da se ji je Urša izpovedala.

3. Mnenje

Knjiga mi je bila zelo všeč in svetujem, da knjigo preberejo vsi tisti, ki so preveč obremenjeni s svojim zunanjim videzom- predvsem dekleta, ki so jim navadno vzor presuhe manekenke.

Všeč mi je to, da v knjigi pisateljica pokaže, da so včasih samo pravi prijatelji ob tebi.

Ni pa mi bilo všeč, da jo je mama silila da mora postati manekenka, čeprav ona tega ni želela.

Tudi oče bi lahko bolj skrbel zanjo. Bil je kot njen vzornik, saj je tudi Urša želela postati pisateljica.

Moje mnenje o anoreksiji pa je, da noben fant ali uspešna manekenska kariera ni vredna tveganja, da ti vse uide iz rok ter se s hujšanjem uničiš, tako fizično kot psihično. Mnogo punc ne zna odnehati, oz. sploh niso zmožne odnehati s stradanjem in se tako pripeljejo do smrti. Če pa že ne umrejo pa ne izgledajo tako lepo, kot so mislile, da bodo, saj na njih vidiš samo kost in kožo. Seveda je v redu, če shujšaš zato, da se sam dobro počutiš, ne pa da greš v tako skrajnost zaradi drugih. Še posebno pa ne, da uresničiš maminih mladostniških sanj. V Dunji ne vidim niti malo materinstva. Morala bi se bolj posvetiti svoji lastni hčeri, ne pa lepotnim tekmovanjem.

Urška Šplajt, 9.a

